

Colores – Suomen Suolistosyöpäyhdistys ry:n lausunto seulontaohjelmia koskevan asetuksen 2 § muutosta koskien

Suolistosyöpä on Suomessa sekä naisten että miesten toiseksi yleisin syöpä rinta- ja eturauhassyövän jälkeen. Suolistosyöpään sairastuu vuosittain lähes 4000 ja kuolee noin 1300 suomalaista. Riski sairastua suolistosyöpään kasvaa iän myötä ja sairastuneiden keski-ikä on noin 71 vuotta. Alle 50-vuotiaiden keskuudessa suolistosyöpää esiintyy selvästi vähemmän, mutta esiintyvyys on lisääntymässä kaikissa ikäryhmissä – nuoremmilla suhteessa jopa hieman nopeammin. Suolistosyöpä on varhaisvaiheessa usein oireeton tai oireet ovat vaikeasti tunnistettavia ja muistuttavat hyvänlaatuisien sairauksien oireita. Suolistosyövän seulonnassa tavoitteena on löytää suolistosyöpä esiasteena tai varhaisessa vaiheessa ja vähentää syövästä aiheutuvia kuolemia.

Syöpäsäätiön julkaisun ”Syövän hoidon kustannukset Suomessa” – paksu- ja peräsuolen syövän hoidon kustannukset olivat vuonna 2019 111 314 378 €. (Syöpäsäätiö 2021). Syövän kustannukset Suomessa [verkkoaineisto] [viitattu 23.4.2021] Saatavissa www.syopasaatio.fi.

Näistä kustannuksista iso osa (44 %, 49 058 324 €) koostui erikoissairaanhoidon osastohoidosta ja käynneistä (29 %, 32 264 192 €). Suolistosyövän seulonnassa löydetään syöpä esiasteena tai varhaisemmassa vaiheessa kuin ilman seulontaa. Esiasteena löydetty syöpä on usein hoidettavissa tähystyksessä ja varhaisemmassa vaiheessa löydetty syöpä on hoidoltaan kevyempää, sairaalassa vietetään vähemmän aikaa ja tarve erikoissairaanhoidossa annettaville syöpälääkehoidoille vähenee. Sille, miten paljon varhain löydetty syöpä parantaa ennustetta ja vähentää inhimillistä kärsimystä, on mahdotonta laskea hintaa.

Jo edenneeseen päässeeseen suolistosyövänhoito on potilaalle raskaampaa. Leikkauksessa poistettava alue suurenee kasvaimen koon kasvaessa ja lisäksi hoidossa käytetyillä solunsalpaajilla on pitkäaikaishaittoja. Toipuminen on hitaampaa ja jää useammin vajaaksi. Suolistosyövän hoidon kustannuksista yli 6 miljoonaa on sairauspäivärahoja ja yli 7 miljoonaa työkyvyttömyyseläkkeitä. Seulonnan mahdollistamalla varhaisella suolistosyövän toteamisella voidaan vähentää potilaan hoitopolun kestoa sekä elämänlaatua heikentäviä hoidon pitkäaikaishaittoja.

Syöpäjärjestöt julkaisivat 16.2. tiedotteen, jossa kerrottiin BMJ Open -tiedelehdessä julkaistusta tutkimuksesta Suomen suolistosyövän seulontaohjelman ensimmäisen pilottivuoden tuloksia. Tulokset osoittivat, että seulonta toimii Suomessa hyvin ja sen pohjalta kansallinen seulonta voidaan aloittaa parhaassa mahdollisessa asetelmassa. Seulontaan osallistuneiden määrä nousi ensimmäisenä vuotena keskimäärin 79 prosenttiin, mikä antaa riittävän hyvät mahdollisuudet vaikuttavan seulontaohjelman toteutumiselle.

Euroopan Unioni on suosittanut suolistosyöpäseulontoja jo vuodesta 2003 alkaen ja seulonnan on tieteellisesti osoitettu vähentävän syöpäkuolleisuutta.

Suolistosyöpäseulonnoilla voidaan säästää henkiä, rahaa ja vaikuttaa merkittävästi myös suolistosyövän sairastaneen tulevaisuuden elämänlaatuun ja työkykyyn. Colores – Suomen Suolistosyöpäyhdistys ry pitää äärimmäisen tärkeänä, että valtakunnallisia seulontaohjelmia koskevan asetuksen 2 § muutetaan siten, että siihen sisällytetään uutena seulontana miesten ja naisten suolistosyövän seulonta kahden vuoden välein ikäryhmissä 56–71 vuotta ja että asetusta tulee voimaan suunnitellusti 1.1.2022.